

Son Dakika: 27 yıl sonra bir ilk! Azerbaycan ordusu o bölgede...

AP savaşın ilk günlerinde vurulan cephanelikten geriye kalanları dünyaya gösterdi, sürenin dolmasına saatler kala bölgeden ayrılan işgalci askerlerin hareketleri pes dedirtti. Son dakikahaberine göre, Azerbaycan ordusu 27 yıldır işgal altında bulunan Kelbecer'e girdi.

ABONE OL

Azerbaycan ordusu 27 yıldır işgal altında bulunan Kelbecer'e girdi.

Bu son dakika gelişmesinden önce, 44 günlük savaşı kaybeden ve Dağlık Karabağ'dan çekilmeye başlayan Ermenistan'ın, işgal altında tuttuğu topraklara binlerce mayın yerleştiği bildirildi.

3

Pazartesi günü işgalden kurtarılan Sukavuşan'da patlayan bir mayın Azerbaycan ordusundan albay Babak Samidli'nin yaşamını yitirmesine yol açtı.

Resmi açıklamaya göre, mayının infilak etmesiyle barış gücünde görevli bir Rus asker ile dört Ermeni güvenlik görevlisi de yaralandı.

5

Rus TASS haber ajansı, Birleşmiş Milletler'in Dağlık Karabağ'a mayın temizleme misyonu göndermeye çalıştığını ve Rusya ile birlikte çalışmaya hazır olduğunu duyurdu.

Ajansa konuşan bir BM yetkilisi, "Birleşmiş Milletler Mayın Harekatı Servisi (UNMAS), diğer BM kuruluşları ve sahadaki ülke ekibi ile koordinasyon halinde, taraflarca talep edilen BM yardımı çerçevesinde bir acil durum konuşlandırması üzerinde çalışıyor" dedi.

Uluslararası Kızılhaç Komitesi ise (ICRC), Dağlık Karabağ'daki varlığını dört katına çıkarmayı planlıyor. ICRC yöneticisi Peter Maurer, bölgeye 400-500 kişi daha gönderilmesi gerektiğini söyleyip ekledi:

"Savaştan önce bölgedeki misyonumuzun bütçesi on milyon franktı, gelecek yıl 45 milyon olacak. Yani varlığımızı dört katına çıkaracağız. Şu anda bölgede çok az insan var. Erivan ve Bakü'de Kızıl Haç ofisleri var, Hankendi'de de ofis açmayı planlıyoruz."

Kelbecer'i boşaltmak için 10 gün ek süre isteyen ve bu talebi Azerbaycan tarafından kabul edilen Ermenistan ise, 25 Kasım'a bir gün kala askerlerini bölgeden çekiyor.

Sosyal medyada paylaşılan videoda, bölgedeki Ermenistan birliklerinin konvoylarla Kelbecer'den bir daha dönmek üzere ayrıldığı görüldü.

Video kaydında en dikkat çekici an ise, tarihi bir yenilgi alan askerlerin hiçbir şey olmamış gibi otobüsün penceresinden Ermenistan bayrağı gösterip zafer işareti yapmasıydı.

Azerbaycan Savunma Bakanlığından yapılan açıklamada, Azerbaycan ile Ermenistan arasında Rusya'nın ara buluculuğunda imzalanan ateşkes anlaşması gereği, Azerbaycan ordusunun Kelbecer'e girdiği duyuruldu.

Açıklamada, ordunun geçeceği dağlık güzergahın mayınlardan temizlendiği kaydedildi. Azerbaycan ordusunun 27 Eylül'de başlattığı operasyonda 5 kent merkezi 4 kasaba ve 286 köyün kurtarılması üzerine Ermenistan yenilgiyi kabul etmiş, işgal altındaki Ağdam, Laçın ve Kelbecer illerini de boşaltacağını taahhüt eden anlaşmaya imza atmıştı.

Amerikan Associated Press (AP) haber ajansı ise, Ermenistan'ın bile tanımadığı Dağlık Karabağ yönetiminin başkenti Hankendi yakınlarındaki Aygestan'dan yeni fotoğraflar servis etti.

Dağlık Karabağ savaşının ilk haftası henüz dolmuşken, Aygestan'da Ermenistan ordusuna ait bir cephanelik 4 Kasım tarihinde Azerbaycan tarafından imha edilmişti.

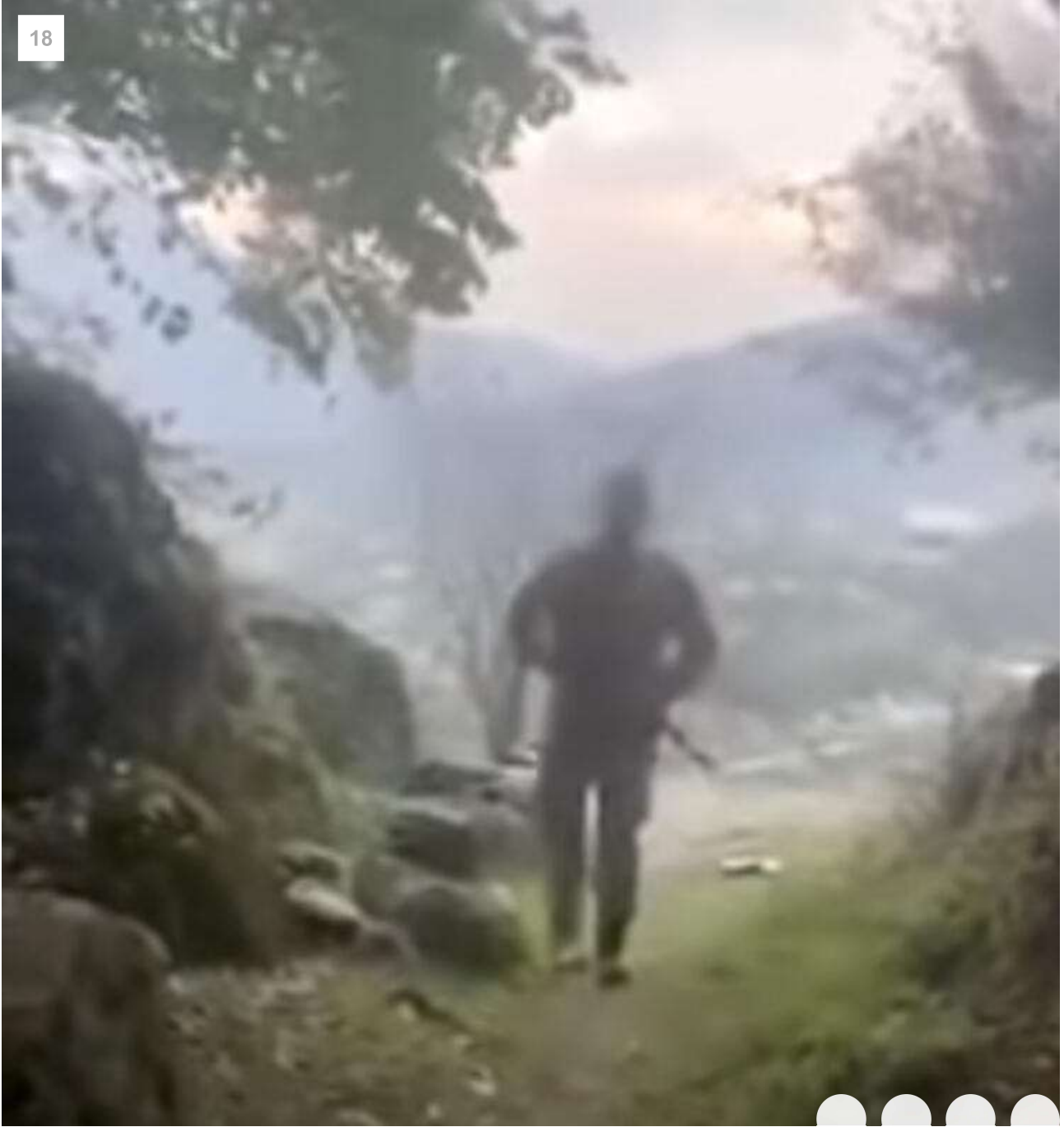

AP'nin fotoğraflarında yok edilen cephanelikten geriye kalanlar yer alıyor: Yüzlerce yanmış miğfer, sadece duvarlarının bir kısmı ayakta kalmış bir bina, binlerce mermi.

AP, bölgeye ulaşan dünyanın en büyük ve en eski mayın temizleme organizasyonu HALO Trust ekibinin patlamamış cephaneyi imha etmeye hazırlandığını bildiriyor.

18

Dağlık Karabağ'daki işgalci Ermenilerin boşalttığı Azıh köyünde bir evin aranmasıyla, tarihi bir soygunun izlerine ulaşıldı. Hocavend yakınlarındaki Azıh köyünde dünyaca ünlü Azıh Mağarası bulunuyor.

19

Üstlerinde 'Azıh' yazısı okunan kutularda, 27 yıl süren işgal boyunca mağarada yapılan kaçak kazılarda ortaya çıkarılanların saklandığı görüldü. Bilim insanlarına haber verilmesiyle Dr. Azad Zeynelov köye gönderildi.

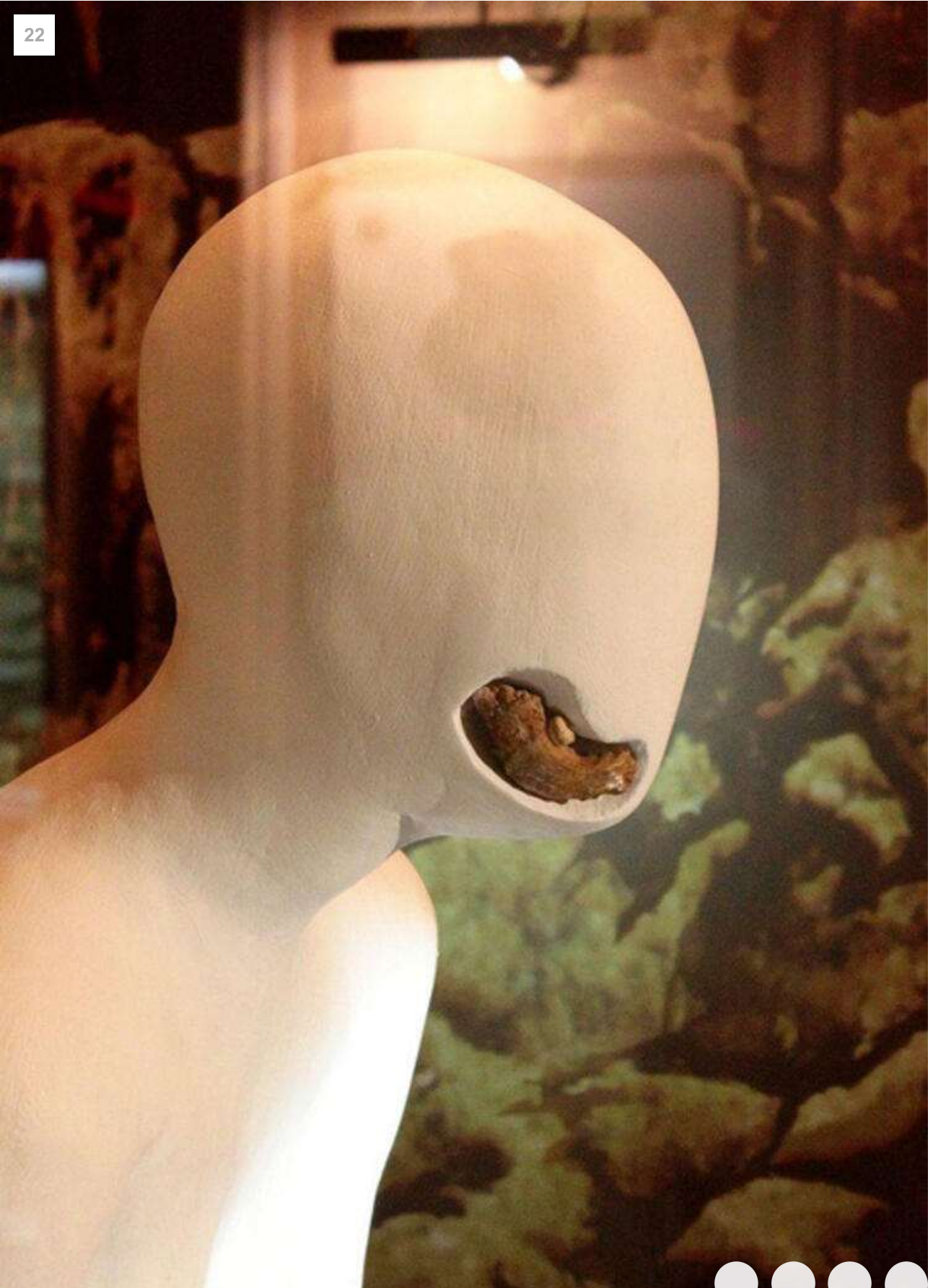

Azerbaycan Arkeoloji ve Etnoğrafya Enstitüsü'nden (ANAS) Prof. Necep Museyibli, köy evindeki kutulardaki buluntuların hafta başında başkent Bakü'ye getirildiğini açıkladı.

İlk bilimsel araştırmaların 1960'larda başladığı Azıh Mağarası, Kafkasya'daki en eski insan yerleşimlerine dair izlerin bulunduğu yerler arasında.

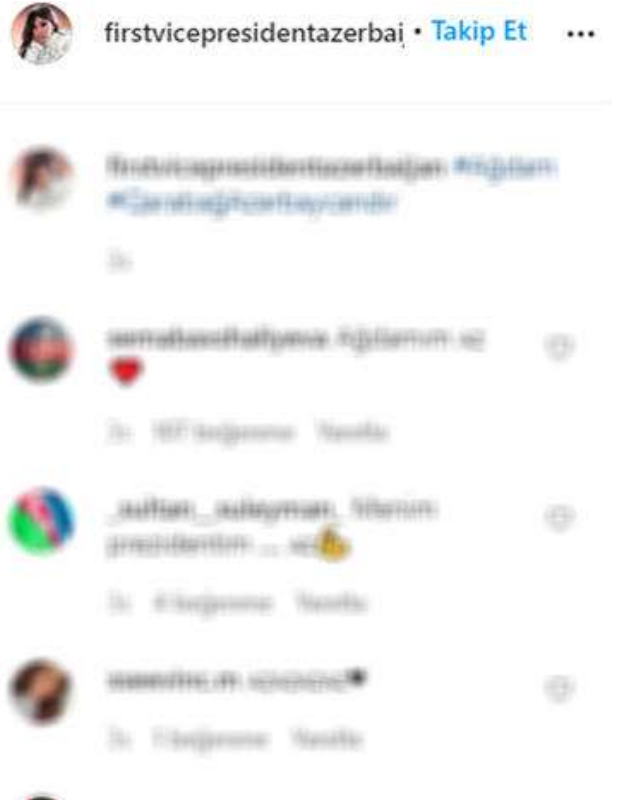
22

Mağarada bulunan insan çene kemiğinin yaşının en az 300 bin yıllık olduğu kabul ediliyor, insan kalıntılarının ise 1,2 milyon yıllık olabileceği tahmin ediliyor.

First Lady Mehriban Aliyeva ile birlikte Ermenistan güçlerinin 20 Kasım'da anlaşma gereği terk ettiği Ağdam'ı ziyaret eden Azerbaycan lideri İlham Aliyev ise, batılı liderlere seslendi.

First Lady Aliyeva'nın Instagram hesabından paylaştığı görüntülerde, Aliyev'in daha önce Fuzuli ve Cebrail'de olduğu gibi aracı kendisinin kullandığı dikkat çekti.

Aliyevler, Ağdam şehrini ziyaretinde ana yapısı sağlam kalan tek yapı olan tarihi camide incelemelerde bulundu. Mihriban Aliyeva ile caminin girişindeki duvarı öpen Aliyev, cami görevlisine Mekke'den getirdiği Kur'an-ı Kerim'i hediye etti.

26

Birkaç yıl önce siperlerden Ağdam'a dürbünle baktığını söyleyen Aliyev, buraları uzaktan izlemenin duygusunu kelimelerle ifade etmenin zor olduğunu vurguladı:

27

"Mekke'yi dört kez ziyaret ettiğim için mutluyum. Kutsal Kabe'de ailemle dua ettiğim için mutluyum. Herkesin kalbinde olanla benim kalbimdeki aynı idi. İlk duam, topraklarımızın işgalden kurtarılmasıydı.

Bugün vandalların yıktığı bir caminin önünde diyorum ki, ben mutlu bir adamım. Dualarımı işittiği ve bana bu gücü verdiği için Allah'a şükrediyorum...

29

...Hiç kimsenin, özellikle İslamofobik duyguları ateşleyen Batılı liderlerin endişelenmesine gerek yok. Kutsal İslami değerlere hakaretleri görmezden geliyorlar, hatta hakaret edenleri haklı çıkarıyorlar. Onların bu konuda konuşmaya hakkı yok.

30

Ayrıca bizim arazimizdeki tüm mabetler, bizim tarihi servetimizdir. Camileri kapatanlar mı bizi eleştirecek? Camilere domuz kafası atanlar mı bize ders verecek ve endişelerini bildirecek? Bize herhangi bir endişe belirtmeye gerek yok. Tüm tarihi eserlerimiz, devlet tarafından korunmaktadır."

Uluslararası medya geçen hafta Azerbaycan tanklarının Ağdam'a ilerleyişini canlı yayınlarla verdi, böylece 27 yıllık işgal resmen sona ermiş oldu. Tankların geçişini izleyen Azerbaycanlılar, BBC muhabirine "Gece saat 4'ten beri buradayız. Kalplerimiz patlıyor. Ağdam'ı görmek istiyoruz. Havayı soluyalım" dedi.

32

Ermenistan'da gerçekleştirilen bir anket ise, Ermenilerin Dağlık Karabağ'ı tamamen kaybetmesinin önüne son anda geçen Rusya'ya bakışı ortaya koydu.

33

Ermenilerin neredeyse yüzde 85'i Rusya'yı ülkelerinin müttefiki olarak görüyor. Ankete katılanların yaklaşık yüzde 84'ü Rusya'ya karşı 'iyi bir tavırları' olduğunu söyledi.

Anket, Ermenistan'da yaşayan her beş kişiden dördünün Moskova'dan askeri ve siyasi yardım almaya hazır olduklarını gösterdi. Yüzde 9,4'lük bir oran ise Rusya'dan hoşlanmadığını dile getirdi.

35

Ankete katılanların yüzde 62,3'ü Rusya'yı Ermenistan için dost ülke olarak nitelendirdi. İkinci sırada yüzde 39,9 ile Fransa, üçüncü sırada ise yüzde 6,4 ile İran yer aldı. Katılımcıların yüzde 5,8'i Amerika Birleşik Devletleri, yüzde 1,2 Gürcistan ve yüzde 0,6 Almanya'yı dostu ülkeler listesinde saydı.

Rusya lideri Vladimir Putin, hafta içinde yaptığı açıklamada, Ermenistan'ın yenilgi anlaşmasını reddetmesi halinde bunun 'intihar' olacağını söylemişti. Dağlık Karabağ'ı Ermenistan dahil kimsenin tanımadığını hatırlatan Putin, "Karabağ'ın nihai statüsü belirlenmedi. Bugün var olan statükonun devam etmesi konusunda anlaşlık. Bundan sonra ne olacağına gelecekteki liderler, gelecekte bu süreçte yer alacaklar karar verecek" demişti.

Ermenistan'ı alt üst eden anlaşmaya göre, Dağlık Karabağ'daki çatışma hatlarına ve Laçın koridoruna 1960 Rus barış gücü askeri yerleştirildi. Türkiye ve Rusya ayrıca Azerbaycan topraklarında tesis edilecek bir barış gözlem merkezinde birlikte yer alacak,

Dağlık Karabağ'daki çatışmalar 27 Eylül Pazar günü sabah saatlerinde Ermenistan'ın ateşkes ihlaliyle başladı. Dağlık Karabağ, Birleşmiş Milletler (BM) ve uluslararası toplum tarafından Azerbaycan'ın bir parçası olarak tanınıyor. Ancak Azerbaycan'ın topraklarının yaklaşık yüzde 20'sine denk gelen Dağlık Karabağ ve civarındaki bazı bölgeler, 1990'ların başından bu yana Ermenistan işgali altında bulunuyordu. Bölgede 1991 yılında 'Dağlık Karabağ Cumhuriyeti' ilan edildi. Ancak burayı uluslararası alanda Ermenistan dahil hiçbir ülke tanımadı.

Güney Kafkasya'da 4 bin 400 kilometrekarelik bir alanı kapsayan Dağlık Karabağ (Yukarı Karabağ), Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki en büyük sorun olarak yıllardır çözüm bekliyordu. 'Dağlık Karabağ' bölgesinin kelime kökeni birkaç farklı dilin karışımından oluşuyor. İsmi içinde bulunan birkaç dil bile, bölgenin tarih boyunca farklı kültürler arasındaki geçişkenliğe nasıl maruz kaldığını başlı başına gösterir nitelikte.

İngilizcesi Nagorny (ya da Nagorno) Karabakh. 'Nagorny' kelimesi Rusçada 'dağlık' (нагорный), anlamına geliyor. Azerbaycancada da, tıpkı Türkçe'deki gibi 'dağlık' anlamına gelen 'dağlıq' ya da 'yukarı' anlamına gelen 'yuxarı' kelimeleri ile anılıyor. Karabağ ise, Türkçe ve Farsçada ortak bir kelime olup, 'siyah bahçe' demek.

10 Aralık 1991'de yapılan ve bölgede kalan Azerilerin boykot ettiği referandumda Ermeniler, Azerbaycan'dan ayrılmak için oy kullandı. Referandumun ardından Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığı ilan edildi, ancak bu girişim uluslararası toplumda karşılık bulmadı. Ermenistan ordusunun desteklediği Dağlık Karabağ Ermenileri ile bölgede yaşayan Azeriler arasındaki gerilim, bağımsızlık ilanıyla gittikçe yükseldi. Çıkan çatışmalar, 1992'de Ermenistan ordusu ve Dağlık Karabağlı Ermeniler ile Azerbaycan ordusu arasında sıcak savaşa dönüştü.

42

Dağlık Karabağlı Ermeniler, savaş sonunda bölgenin tümünün kontrolünü ele geçirdikleri gibi komşu yedi bölgeyi (rayon) de işgal ettiler. Böylelikle Dağlık Karabağ ile Azerbaycan'ın doğrudan temas noktaları oldukça sınırlandı. Dağlık Karabağ sorunu akademik çevrelerde yıllardır 'donmuş çatışma' olarak nitelendiriliyordu. Aralıklarla devam eden çözüm müzakerelerine rağmen hem Dağlık Karabağ-Azerbaycan temas hattında hem de Azerbaycan-Ermenistan sınırında, karşılıklı ateşkes ihlalleri sık sık tekrarlandı.

43

Yarım milyon mülteci Azerbaycan ve Ermenistan'a sığındı, yaklaşık bir milyon insan zorla yer değiştirmek zorunda kaldı. Dağlık Karabağ çatışmaları başlamadan önce varolan bazı kasaba ve köyler tamamen terk edildi ve harabeye döndü. Azerbaycan topraklarının yüzde 14'ünden fazlası halen işgal altında.

